

इथिओपिया

नाकारलेल्या स्त्रियांसाठी थांबलेल्या डॉक्टर

कॅथरीन हॅम्लिन तीन वर्षांसाठी इथिओपियाला गेल्या होत्या. त्या आयुष्यभर थांबल्या आणि हजारो स्त्रियांना त्यांचं आरोग्य परत दिलं.

कुठे आदिस अबाबा

कोण डॉ. कॅथरीन हॅम्लिन, इथिओपियातल्या एक ऑस्ट्रेलियन डॉक्टर

केव्हा 1958 ते 2020

4 मिनिटांचे वाचन

प्रकरण पांहेलं

गोष्ट

कॅथरीन हॅम्लिन यांचा जन्म 1924 मध्ये सिडनी, ऑस्ट्रेलियात झाला. त्या सहा मुलांपैकी एक म्हणून वाढल्या. त्यांनी 1946 मध्ये सिडनी विद्यापीठातून वैद्यकीय शिक्षण पूर्ण केलं. सिडनीच्या एका रुग्णालयात त्यांची भेट आणखी एका डॉक्टर, रेग हॅम्लिन, यांच्याशी झाली. त्यांनी 1950 मध्ये लग्न केलं.

1950 च्या दशकाच्या शेवटी या जोडप्याने आदिस अबाबा, इथिओपियातल्या एका रुग्णालयात डॉक्टरांसाठीच्या जाहिरातीला प्रतिसाद दिला. स्रोत वर्ष 1958 किंवा 1959 सांगतात. ते सुमारे तीन वर्षं थांबायचं ठरवून गेले होते.

एक क्रूर जखम

इथिओपियात कॅथरीन अशा स्त्रियांना भेटल्या ज्यांना एक भयंकर जखम होती. तिला प्रसूती फिस्टुला (ऑब्स्टेट्रिक फिस्टुला) म्हणतात. ती खूप लांब, अडकलेल्या प्रसूतीनंतर होते. बाळ अनेकदा दगावतं. आई लघवी रोखू शकत नाही.

अशा अनेक स्त्रियांना त्यांच्या पतींनी आणि गावांनी बाहेर काढलं. रुग्णालयांनी त्यांना परत पाठवलं. उपचाराच्या नावाखाली काहीच नव्हतं.

हॅम्लिन दांपत्याला सुरुवातीला याबद्दल फार कमी माहिती होती. त्यांनी 1850 च्या दशकातले वैद्यकीय शोधनिबंध वाचले आणि स्वतःची शस्त्रक्रिया तयार केली. एका अहवालानुसार ती आजही वापरली जाते.

> असे स्त्री-पुरुष असायलाच हवेत ज्यांच्यात करुणा आणि जिद्द असेल, म्हणजे सर्व स्त्रियांसाठी प्रसूती नेहमी सुरक्षित राहील.
>
> कॅथरीन हॅम्लिन, 2009

60,000	93%	61
2020 पर्यंत उपचार मिळालेल्या स्त्रिया	यशाचा दर, एका संस्थेनुसार	इथिओपियात त्यांच्या वास्तव्याची वर्षं

एकाच जखमेसाठी रुग्णालय

शस्त्रक्रिया यशस्वी झाली. एका संस्थेनुसार ती 93 टक्के प्रकरणांत यशस्वी ठरली. स्त्रिया संपूर्ण इथिओपियातून येऊ लागल्या. हॅम्लिन दांपत्याने छोटी निवासस्थानं बांधली, जिथे त्या शस्त्रक्रियेची वाट पाहत राहू शकत.

1975 मध्ये त्यांनी आदिस अबाबा फिस्टुला रुग्णालय सुरू केलं. काही स्रोत 1974 सांगतात. तिथे उपचार मोफत आहेत.

त्यांनी आणखी भर घातली. देस्ता मेंदर नावाचं एक गाव, “आनंदाचं गाव”, घरी परतण्यासाठी खूप जास्त जखमी असलेल्या स्त्रियांची काळजी घेतं. देशाच्या इतर भागांत दवाखाने सुरू झाले. 2007 मध्ये कॅथरीन यांनी सुईणींना प्रशिक्षण देण्यासाठी एक महाविद्यालय सुरू केलं, म्हणजे प्रसूतीत कमी स्त्रिया जखमी होतील.

रुग्ण आणि कर्मचारी त्यांना इमाये म्हणत, म्हणजे “आई”. 2009 मध्ये त्यांना राइट लाइव्हलिहुड पुरस्कार मिळाला, जो लोकांच्या सेवेच्या कामासाठी दिला जाणारा आंतरराष्ट्रीय पुरस्कार आहे. 2019 मध्ये इथिओपियाच्या पंतप्रधानांनी त्यांना प्रतिष्ठित नागरिक पुरस्कार दिला.

कॅथरीन यांचं निधन 18 मार्च 2020 रोजी आदिस अबाबात त्यांच्या घरी झालं. त्या 96 वर्षांच्या होत्या.

केव्हा काय घडलं

- **1958** हॅम्लिन दांपत्य इथिओपियात पोहोचतं (काही स्रोत 1959 सांगतात).
- **1975** आदिस अबाबा फिस्टुला रुग्णालय सुरू होतं (काहींनुसार 1974).
- **2007** कॅथरीन सुईणींसाठी एक महाविद्यालय सुरू करतात.
- **2009** त्यांना राइट लाइव्हलिहुड पुरस्कार मिळतो.
- **2020** 96 व्या वर्षी आदिस अबाबात त्यांच्या घरी त्यांचं निधन होतं.

प्रकरण दुसरे

ही गोष्ट खास का आहे

अनेक डॉक्टर फक्त त्यांच्यापर्यंत पोहोचणाऱ्या रुग्णांवर उपचार करतात. त्यांनी अशा स्त्रियांसाठी जागा उभी केली ज्यांना इतरांनी परत पाठवलं होतं.

त्यांनी सुईणींनाही प्रशिक्षण दिलं, म्हणजे जखम होण्याआधीच ती रोखता येईल.

आमचं मत

इतर सर्वांनी परत पाठवलेल्या स्त्रियांसाठी त्या थांबल्या.

प्रकरण तिसरे

आपण काय शिकू शकतो

1. ### काम तुम्हाला शोधत आलं तर थांबा

   तीन वर्षांची एक योजना आयुष्यभराचं काम बनली.

   हे करून पाहा: तुम्हाला थोड्या काळासाठी करायचं असलेलं एखादं काम आठवा. ते तुमच्या आणखी वेळाला पात्र आहे का ते विचारा.

2 जुन्या ज्ञानातून शिका

हॅम्लिन दांपत्याने आपली शस्त्रक्रिया घडवण्यासाठी 1850 च्या दशकातले वैद्यकीय शोधनिबंध वाचले.

हे करून पाहा: तुम्ही ज्या समस्येला तोंड देत आहात तिच्याबद्दल एक जुनं पुस्तक किंवा शोधनिबंध वाचा.

3 इतर ज्यांना परत पाठवतात त्यांना मदत करा

रुग्णालयांकडे या स्त्रियांसाठी कोणताही उपाय नव्हता. हॅम्लिन दांपत्याने एक उभा केला.

हे करून पाहा: तुमच्या कामात किंवा गावात कोणाला परत पाठवलं जातं ते पाहा, आणि एक छोटी मदत करा.

4 उपचारासोबत प्रतिबंधही करा

त्यांनी सुईणींना प्रशिक्षण देण्यासाठी एक महाविद्यालय सुरू केलं, म्हणजे कमी स्त्रिया जखमी होतील.

हे करून पाहा: तुम्ही वारंवार दुरुस्त करता अशी एखादी समस्या निवडा. तिला मुळातच थांबवणारं एक पाऊल लिहा.

मनात ठेवण्यासारखा एक विचार

तीन वर्षांची योजना आयुष्यभराचं काम बनू शकते.

स्रोत (इंग्रजीत)

Right Livelihood Foundation
Catherine Hamlin, 2009 laureate

Women's Agenda
Remembering Dr Catherine Hamlin, the gynaecologist named a 'National Living Treasure' (2020)

तथ्य-तपासणी टीप: ही कथा दोन स्रोतांवर उभी आहे जे बऱ्याच प्रमाणात सहमत आहेत. दोन्ही मोठी वृत्तपत्रं नाहीत; मोठे शोकलेख (The Guardian, The New York Times आणि इतर, जे विकिपीडियावर यादीबद्ध आहेत) बंद होते किंवा सापडले नाहीत, म्हणून मी ते वाचले नाहीत. तपशिलांत फरक आहे. हॅम्लिन दांपत्य 1958 (Women's Agenda) किंवा 1959 (Right Livelihood) मध्ये पोहोचलं, म्हणून कथा "1958 किंवा 1959" म्हणते. रुग्णालय 1975 (Right Livelihood) मध्ये सुरू झालं; इतर पानं, जी मी फक्त शोध-निकालांत पाहिली, 1974 म्हणतात, जी मी उघडली नाहीत, म्हणून कथा "काही स्रोत 1974 सांगतात" म्हणते. दोन्ही स्रोत म्हणतात की सुमारे 60,000 स्त्रियांवर उपचार झाले आहेत; एक रुग्णालय-प्रसिद्धिपत्रक, जे मी फक्त शोध-निकालांत पाहिलं, 70,000 म्हणतं, म्हणून कथा 60,000 घेते. 93 टक्के यशाचा दर फक्त Right Livelihood कडून आहे. 1850 च्या दशकातल्या वैद्यकीय शोधनिबंधांचा वापर, तंत्र आजही वापरलं जाणं, "इमाये" हे नाव, 2007 चं सुईण-महाविद्यालय आणि इथिओपियातली 61 वर्षं फक्त Women's Agenda कडून आहेत. प्रादेशिक दवाखान्यांची संख्या पाच (Right Livelihood, मुख्य रुग्णालयाव्यतिरिक्त) आणि सहा (Women's Agenda) सांगितली आहे, म्हणून कथा फक्त एवढंच म्हणते की देशाच्या इतर भागांत दवाखाने सुरू झाले. दोन्ही स्रोत स्वतः हॅम्लिन संस्थेच्या सामग्रीवर आधारित आहेत. "आमचं मत" असलेल्या ओळी आमचं स्वतःचं विश्लेषण आहे. बाकी सर्व माहिती वरील स्रोतांमधून घेतली आहे.